

i Tyskland, men det er jo ogsaa en Kendsgerning, at en meget stor Del af disse Lovbestemmelser i vort sydlige Naboland først er blevet gennemført for nogle faa Aar siden, og dertor haves der ikke tilstrækkelig Erfaring for, hvorledes de vil komme til at virke. Jeg betragter imidlertid det foreliggende Lovforslag som et udmærket Forhandlingsgrundlag, og navnlig vil jeg sige, at jeg anser det for meget paakrævet at faa vedtaget Bestemmelser om, at der overhovedet kan eksproprieres, og dernæst om, hvorledes dette kan ske, saa vi kommer bort fra de Forhold, vi hidtil har levet under, hvor det har været nødvendigt f. Eks. for Københavns Kommune at købe sig frem. Denne Fremgangsmaade er alt for vanskelig, og er det sikkert ikke alene for København, men ogsaa for andre større Kommuner; det maa være saaledes, at der bliver Adgang til Ekspropriation, hvis vi ikke skal komme ud for Meningsløshed og for saadanne Forhold, at Lovgivningen viser sig som en Hindring for at naa frem. Jeg gør opmærksom paa, at paa dette Omraade staar vi ikke ganske paa bar Bund erfaringsmæssig set, vi har jo før vedtaget Love angaaende Ekspropriation, der skulde gælde alene for Københavns Kommune; men der er sikkert ikke den fjerneste Grund til i denne Henseende at blive staaende paa det rent københavnske Stadium, vi trænger til en Lov, der i al Almindelighed ordner dette Forhold for hele Landet.

Jeg føler mig mindre overbevist om Nødvendigheden af at etablere en Vandforsyningskommission, men jeg er ganske enig med den ærede sidste Taler i, at det er et Spørgsmaal, som bør tages op til Drøftelse i et kommende Udvalg, og der er efter min Mening mange andre Detailler, der kan trænge til en velvillig Behandling i dette Udvalg. Jeg tilsiger altsaa mit Partis Støtte til at tage fat paa en saadan Udvalgsbehandling, da det er min Overbevisning, at en saadan Lov er i høj Grad paakrævet, og at det foreliggende Lovforslag er et udmærket Grundlag for Forhandling.

Piper: Vand er jo en af Livsfornødenhederne, og særlig dette at faa godt Drikkevand spiller og har gennem Tiderne altid spillet en overordentlig stor Rolle; naar Folk skulde bygge, søgte de først efter Vand paa den Boplads, hvor de vilde slaa sig ned, det var Betingelsen for overhovedet at begynde at bygge dér. Spørgsmaalet bliver saa meget mere brændende, naar Menneskene flytter sammen i større Kolonier, og derfor spiller Forsyningen med Vand en

saa overordentlig stor Rolle for Byerne. Naar man skal drøfte det Emne, som er behandlet af den nedsatte Kommission, hvis Forslag foreligger til Behandling i Dag, er et af de første Spørgsmaal, der paatrænger sig en, dette: Hvem har Ret til Vand? Man vil da let komme til Enighed om, at i første Linie har Grundejeren Ret til det Vand, der findes paa hans Grund, ikke alene til det, som man kan betegne som Overfladevand, det, man kan naa ved at grave Brønd, men ogsaa det, man kan naa ved Boringer. Men hvis Byernes Befolkning skulde nøjes med det Vand, der om jeg saa maa sige, ligger under dem selv, vilde de hurtigt komme til kort, og derfor opstaar Spørgsmaalet om at forsyne Byer med Vand ved at hente det fra andre Medborgeres Grund. Der kommer endelig ogsaa et andet Spørgsmaal frem, nemlig angaaende de Foranstaltninger, der maa træffes for at forhindre den ene Borger i at forurene det Vand, som den anden har Brug for. Det er et Spørgsmaal, som ikke altid har været saa stærkt fremme i tidligere Tider, som det er nu, men allerede i henved 100 Aar har man dog haft Forbud mod at lede Spildevand til de Grøfter og aabne Vandbassiner, som tjente til Vandforsyning for København. I Overensstemmelse med disse Betragtninger slaar det foreliggende Lovforslag fast, at Ejeren af en Grund har Ret til at tage Vand fra denne Grund til Husholdningsbrug, til Landbrug og mindre Næringsdrift. Saa snart der bliver Tale om en Næringsdrift, der kræver store Vandmængder, kan det ikke undgaas, at den paagældende tager Vand fra det vandførende Læg og derigennem fra andres Grunde, saaledes at han kan komme til at berøve disse den Ret, de har til at forsyne sig fra deres egne Grunde. Saa snart der bliver Tale om at skulle have en udstrakt Raadighed over Vand — og det vil da i Regelen være Stat og Kommune, det gælder —, maa der træffes Lovbestemmelser, men det kan naturligvis ogsaa være visse industrielle Anlæg, der faar Brug for meget Vand.

Vi har jo tidligere haft Love paa dette Omraade. Den første var Loven af 30. November 1857, der angik København, den anden var Loven af 24. April 1896, der var et Supplement til denne Lov og ligeledes kun angik Københavns Vandværk. Men i den sidste Række af Aar er Vandværkerne tiltaget ganske overordentlig i Antal, der findes nu ca. 70 Byvandværker og 1 200 Vandværker ude omkring paa Landet. Loven af 23. April 1897 var ikke saa begrænset i sine Bestemmelser, idet disse